

Din păcate însă, accentul cade precumpănitor pe cazuistică și mult prea puțin pe semnificațiile analitice de ansamblu ale demersului, cărora Jean-Paul Gaudillière le asociază în final numai o valoare euristică. Dar chiar și așa, articolul oferă un model interpretativ interesant, care evidențiază interconexiunile dintre diferitele paliere ale existenței sociale.

Alexandru Mamina

În „European History Quarterly”, Volume 40, Number 1, January 2010, un articol interesant este cel al lui Alison Carrol, *Socialism and National Identity in Alsace from Reichsland to République, 1890–1921*, consacrat relației dinamice dintre opțiunea politică și sentimentul național în cazul socialiștilor alsacieni. Segmentele temporale ale analizei sunt perioada în care Alsacia a fost anexată Germaniei, primul război mondial și revenirea la Franța, respectiv primii ani ai reintegrării, fiecare cu problemele sale specifice.

În sinteză, autoarea remarcă faptul că, dincolo de proiectele internaționaliste și declarațiile pacifiste ale socialiștilor alsacieni, susceptibile să recomande un model de cooperare și reconciliere franco-germană într-un cadru autonom și democratic, aceștia au rămas în fond mai apropiați de Franța decât de Germania, receptând intrarea trupelor franceze în Alsacia ca o eliberare. Totodată însă, ea observă și dificultățile reintegrării în sistemul politic francez (din componența Partidului Social-Democrat din Germania în cea a Partidului Socialist Francez), sub aspecte mergând de la limbă la modelul organizatoric. În acest fel – consideră Alison Carrol –, experiența socialiștilor alsacieni este reprezentativă pentru interacțiunea dintre partide și statul național, precum și pentru felul în care naționalismul și schimbarea politică nu au fost impuse de sus, ci au evoluat în funcție de baza populară a societății.

Din punctul nostru de vedere, tema este reprezentativă chiar într-un orizont european mai larg, în particular pentru zona fostei Austro-Ungarii, inclusiv pentru socialiștii transilvăneni, care au trecut și ei de la o țară la alta și de la un partid la altul. Această trecere a presupus, ca în cazul alsacienilor, un transfer de tradiții și de cultură politică, ce au influențat, printre altele, atitudinea lor față de comunism și de statul național. Prin urmare, articolul nu numai că oferă informații, dar deschide o perspectivă de analiză comparativă utilă.

Alexandru Mamina

Din „The English Historical Review”, Volume CXXV, No. 512, February 2010, publicație editată la Oxford, semnalăm articolul lui Helmut Hinck, *The Rising of 1831 in Winchester*, în care autorul încearcă într-un fel să „destructureze” fenomenologic și sociologic evenimentele de la Winchester, în contextul mai larg al revoltelor care au marcat Anglia în vara anului 1831. Din punctul de vedere al

desfășurării, el decelează așadar legăturile existente între Winchester și alte centre, precum și mecanismul eficient al mobilizării sociale (chemări, proclamații, ocuparea punctelor importante din oraș, îndepărtarea adversarilor). Din punctul de vedere al participării, Helmut Hinck observă componenta precumpănitor burgheză a revoltei (în special persoane implicate în industria textilă).

Prin aceste aspecte, articolul ni se pare relevant pentru istoria primei jumătăți a secolului al XIX-lea din trei considerente. În primul rând, pentru că reflectă un tipar structural al mișcărilor insurecționale în general. În al doilea rând, deoarece remarcă o dată în plus rolul determinant al categoriilor mijlocii în procesul de democratizare politică în ultimă instanță. În al treilea rând, întrucât evidențiază necesitatea acțiunilor radicale, cu caracter revoluționar cel puțin implicit, în transformarea instituțională la acea dată. Celor care invocă existența unei „căi eminente” engleze, de schimbare nonviolentă a regimului prin reforme parlamentare, li se poate aminti astfel nu numai revoluția din secolul al XVII-lea, care a făcut posibilă calea respectivă, dar și revolta din 1831, care a impulsionat în mod direct adoptarea reformei electorale din 1832.

Alexandru Mamina